

Universitätsbibliothek Paderborn

Ephemeris Ecclesiastica Concionatorvm Hoc Est Considerationes Methodicæ Sev Veritates Practicæ

Ex Vita Domini Jesu, Sanctorumque Gestis In Singulos anni dies mira
facilitate & solertia distributæ ... ; Cum indicibus necessariis

Pars Verna - A Dominica Septuagesimæ, ad Dominicam SS. Trinitatis

Haineuve, Julien

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Hac hebdomade, quæ in Actis Apostolorum narrantur fecisse discipuli
Domini, dum ab eius Ascensione ad Pentecosten expectarent Spiritum
sanctum, referuntur ad sex virtutes seu veritates, quæ non ad ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-44214

jucunda per aspera quàm per plana vivamus.
 Majus est Christi beneficium, amaritudines nobis reliquisse amabiles, quàm nullas nobis reliquisse.
 Aut non amatur Christus, aut amatur aspe-

ritas:
 Cui nimis adhuc durum videtur pati pro Christo, nimis etiam durum videtur amare Christum.

Huc etiam spectat tota hebdomada 22. partis 4.

HAC HEBDOMADA, quæ in Actis Apostolorum narratur fecisse Discipuli Domini, dum ab ejus Ascensione ad Pentecosten, expectarent Spiritum sanctum, referantur ad sex Virtutes, totidemque Veritates Practicas, quæ nos ad eundem Spiritum sanctum plenius recipiendum disponant; ex quibus duæ nos propius spectant, duæ proximum, duæ ipsum Deum.

FERIA SECUNDA. DE CONTINUATA PER DECEM DIES Recollectione Apostolorum:

*Et de nostra instituenda, ad recipiendum
 cum eis Spiritum sanctum.*

Et cum introissent in cœnaculum, ascenderunt ubi manebant Petrus & Ioannes &c. Hi erant perseverantes unanimiter in oratione, cum mulieribus, & Maria Matre Iesu, & fratribus ejus. Actuum 11.

VERITAS PRACTICA.

Nulli magis necessariò secedendum, quàm qui minus necessarium sibi putat secessum.

Ratio est, quia nulli magis necessario secedendum, quàm qui minorem sui cognitionem & curam habet.

Sed qui minus necessarium sibi putat secessum, minorem sui cognitionem & curam habet.

Ergo nulli magis necessario secedendum, quàm qui minus necessarium sibi putat secessum.

I. PUNCTUM.

*La. inc.
 24. Luc.*

Quod refert sanctus Lucas in fine sui

Evangelii, Apostolos ab Ascensione Domini semper, sive assidue in templo fuisse, hoc Interpretes intelligendum docent post adventum Spiritus sancti, cum ipsemet S. Lucas in Actis Apostolorum aperte dicat eos omnes in eandem convenisse domum, unde digressi non putantur nisi post Pentecosten, prout illis Dominus expressè dixerat; *sedete in Civitate, quoadusque induamini virtute ex alto.*

Erat igitur turba hominum simul, ut Sacer Historicus refert, *ferè centum viginti* quod & sequenti capite repetens, *erant, inquit, omnes pariter in eodem loco, semoti scilicet ab omni alia conversatione & quibuslibet negotiis, ut sic in unum recollecti melius sese disponerent, cum divina gratia,*
 ad

ad majores illas gratias quas erant recepturi.

Notari verò potest triplex quoddam genus recollectionis; nam primò illa est, quæ sic domi instituitur ut libertate vagandi per urbem sibi simul interdant; deinde, ne quidem per domum divagantur, sed uno omnes loco & cœnaculo & cubiculo, quod erat in superiori domus parte, sese continent; ac denique non modò corpore sed & animo, non solum externo secessu sed & interno, totis animæ viribus & facultatibus in unum veluti recollectis, tanto propius Deo conjunguntur, quantò longius à creaturis recedunt. O qualis illorum animus! qualis meditatio! quinam affectus! quænam colloquia!

Quantum autem, ad ampliora recipienda conferat ista recollectio, vel ex hoc divino disce oraculo: *Propter hoc, ecce ego lactabo eam & ducam in solitudinem. & loquar ad cor ejus.* Expende verbum illud *lactabo*, id est, alliciam, persuadebo, adducam ita suaviter, ut unusquisque libenter veniat: quod fit vel per inspirationes internas, vel per considerationes uberrimorum fructuum qui evidenter inde ad omnes permanent.

Qualis hic animus tuus? an se finit lactari & duci in beatam illam solitudinem, ac contra reluctatur? nec dicas tibi minus videri necessarium talem secessum: nam hoc ipso quo sic tibi videretur minus necessarius, magis necessarium tibi secedendum esset. Ratio est valde expendenda, quia videlicet nulli magis est necessarium secedendum, quam qui minorem sui cognitionem & curam habet. Idcirco enim talis secessus est institutus, ut, quod spectat ad salutem, & quod in turba negotiorum minus commodè peragi potest, illic opportunè conficiatur. *Statue tibi speculam, pone tibi amaritudines, dirige cor tuum in viam rectam.* Quo de argumento, & maxime de necessitate considerandi ac noscendi sui, præclare inter alios S. Bernardus in libris de Consideratione ad Eugenium Papam, unde hæc ad rem nostram pendonea: *Memento proinde non dico semper, non dico saepe, sed vel interdum, reddere teipsum tibi. Vere tu quoque te inter multos. Quid indulgentius? Hoc enim dico secundum indulgentiam, non secundum iudicium, puto & ipso Apostolo indulgentiorem me in hac parte. Ergo plus quam oportet, inquis? Non inficior. Quod si ita oportet? nam, ut confido, nostra non*

eris meticulousa informatione contentus, sed abundabis magis.

A te, tua consideratio; inchoet, ne frustra in alia extendaris, te neglecto. Quid tibi prodest si univrsam mundum lucreris, te unum perdens! Et si sapiens sis, deest tibi ad sapientiam, si tibi non fueris: quantum verò, ut quidem sen, erim ego, totum. Non veris licet omnia mysteria, non veris lata terra, alta cœli, profunda maris, sita nescieris, eris similis adificanti sine fundamento, ruïnã non structuram faciens. Quidquid extruxeris extra te, erit instar congesti pulveris, ventis obnoxium. Non ergo sapiens qui sibi non est sapiens; sibi sapiens erit, & bibet de fonte putei sui, primus ipse. A te proinde incipiat tua consideratio; non solum autem, sed in te finiatur. Quocumque evagetur, ad te revocaveris eam cum salutis fructu. Tu primus tibi, tu ultimus. Summe exemplum de summo omnium Patre, verbum suum & emittente & retinente. Verbum tuum consideratio tua, quæ si præcedis, non recedat: sic progrediatur, ut non egrediatur: sic exeat ut non deserat. In acquisitione salutis nemo tibi germanior unico matris tua. Contra salutem propriam cogites nihil. Minus dixi, contra: præter, dixisse debueram: quidquid se considerationi offerat, quod non quoquo modo ad tuam ipsius salutem pertineat, respiciendum.

Plura sequenti puncto: hæc sufficiant ut videas, quanti referat consideratio de propria sui notitia, & quàm verè dicatur, nulli esse magis necessarium secedendum quam illi, qui se minus noverit, cum idcirco præcipue secessus committitur, ut hæc sui notitia compareretur. *Deus semper idem, noverim me, noverim te.* Sic frequentissimè sanctus Augustinus.

II. PUNCTUM.

Sed qui minus necessarium sibi putat secessum, minorem sui cognitionem & curam habet.

Quod eam sic de se sentiat & reputeat, oriri potest ex tribus causis, quæ simul omnes declarant quàm modicam sui cognitionem & curam habeat. Prima ex tepiditate, quasi non putet sibi majorem perfectionem esse necessariam, nec proinde illo secessu opus esse. Itane verò est, se nosse & sui curam habere, sic de suo iudicare profectum! Quàm longè est

- L. 3. c. 7.** est alius sancti Bernardi & veritatis sensus! Audi ut ille ad eundem Papam: *Rara vox est; nihil mihi conscius sum. Cautior in bonis ambulas, & si mala non lateant. Quamobrem ut dixi, noveris te, ut inter angustias, qua non desunt, fruaris conscientia bono: magis autem ut scias quid desit tibi. Nam cui non desit? OMNIA ILLI DESUNT QUI NIL SIBI DEESSE PUTAT.* Nunquid quia summus Pontifex, ideo summus? Infimum noris esse, se summum putas. Quis summus? cui addi non possit. Graviter erras si te illum existimes. Absit: non tu de illis es qui dignitates, virtutes putant. Et post pauca: quomodo proficis, si iam sufficis tibi? non sit proinde tibi aut pigrum vestigare quid desit, aut fateri quid desit, verecundum. Loquere & tu voce Antecessoris tui: non quod jam acceperim, aut jam perfectus sim. Et rursus: Ego me non arbitror comprehensisse. Hac scientia sanctorum, hac longe ab illa qua inflat. Hanc qui apponit, apponit & dolorem: sed dolorem hunc nemo unquam sapiens subterfugit. Est quippe medicinalis dolor per quem stupor ille lethalis animi duri & impatientis excluditur. Et ideo sapiens qui dicere potuit: *Et dolor meus in conspectu meo semper.*
- Phil. 2.** Secunda causa posset esse, quod licet perfectioni lux studeat, non putet tamen ad illam opus esse secessu, aut quid aliud esse necessarium quam quod ordinariè facit. Atqui hoc est minus se nosse, hoc est minus nosse quam sit proclive cuius homini à seipso deficere & in perniciosum labi statum, nisi se aliquando introspiciat attentius, & in seipsum penitus redeat. Hoc est non nosse, quod sacrae Literae nos tam crebro monent de homine veterascenti renovando, quod sic egregiè sanctus Gregorius explicat: *Hoc ipsum enim in hac mortali vita consistere, quasi ad vetustatem ire est. & cum indiscussa mens relinquatur, in quodam senio corporis sopitur: quia sui negligens, propositum robur insensibiliter perdens à forma prioris fortitudinis dum nescit, senescit: unde & per Prophetam sub Ephraim specie dicitur. Comederunt alieni robur ejus & nescivit: sed & cani effusi sunt in eo, & ipse ignoravit. Cum vero semetipsum quarit, & subtiliter penitendo, se discutit: ab ipsa hac vetustate sua, tota lachrymis & mœrore incensa renovatur: & qua jam penè inveterata frixerat, per ministrata interni amoris studia, novum calat: unde Paulus Apostolus usu mortalis vite veterascentes Discipulos monet: Renovamini spiritu mentis vestrae.*
- Psal. 37.**
- 1. Cor. 6.**
- Osee 7.**
- Eph. 4.**

Tertia denique causa est, quod cum naturae corruptae onerosus & odiosus ille possit secessus, tibi quis facile fingat, non illum sibi esse necessarium, ut quem timet laborem fugiat. Qua in re, vel aperta malicia est, sic seculum dissimulare, ubi agitur salutis & perfectionis negotium; vel caeca sui, nec condonanda ignorantia, quasi adhuc nescias, nec videas sic naturam depravatam dolis suis occultandis causis obrendere; & quidquid non vult, sic obvelare ut non appareat idcirco nolle illud, quia molestum est & laboriosum: sed quia non est necessarium, non opportunum, non tempestivum aut quid simile speciosum. *Oplend' omni dolo & omni fallacia non desinis subvertere vias Domini rectas? Eris caecus & non videns solem.* Sic Apostolus Elymae cuidam seductori; quod tu tibi applices, te ipsum seducenti.

III. PUNCTUM

Nulli ergo magis necessariò secedendum, quam qui minus necessarium sibi putat secessum. Nam cum is caeca quadam sui labore ignorantia, cui curanda opportunus esset imprimis secessus, profectò vel nulli est necessarius, vel isti caeco, qui caecitatem suam si cognovit, cur non illuminari desideret? si autem non cognovit, nonne idcirco magis excitandus est ut lecedat & audiat admonentem, *collyrio injunge oculos tuos ut videas.*

Sic Christus Dominus, ut surdum & caecum sanaret, removit eos seorsum à turba, ut expressè narrat sanctus Marcus, *& apprehendens eum de turba seorsum, inquit de turdo, misit digitos suos in auriculas ejus.* Tum verò pòit de caeco: *Et apprehensa manu caeci, eduxit eum extra vicum, & expuens in oculos ejus, impositis manibus suis interrogavit eum si quid videret.* Cur ita porro? cur sic Christus illos seorsum retrahit? Eratne id necessarium sanandis illi? Nonne id aequè poterat cum essent in turba simul cum aliis, atque cum inde extracti sunt? poterat sanè, nec absolutè id necessarium Christo fuit: potest tamen dici hoc fuisse necessarium conditionatè, ut vocant, ex hypothefi scilicet quod non aliter eos sanare statuisset. Sic planè de secessu cogita, non esset quidem necessarius absolutè, nec alia desunt Christo media quibus tuae salutis & perfectioni consulat; sed cum jam nobis tot signis indicaverit

caverit hoc se singulari medio velle uti ad persanandos & renovandos animos, sanè tam necessarius dici potest talis secessus ex illa præsupposita dispositione divinæ providentiæ, quàm necessaria dicuntur alia quædam media, certos ad fines, qui non aliter attinguntur.

Nunquid, si naturam sacrificii spectes, erat necessarium Israelitis in Ægypto manentibus, ut inde secederet in desertum ad sacrificandum Domino? Non erat omnino necessarium, sed quia tamen sic ordinatum à Deo erat, non poterant omnino sacrificare in Ægypto. Nec mysterio vacat quod Pharaoni reganti hunc secessum respondit Moyses: *Abominationes Ægyptiorum immolabimus Domino Deo nostro: quod si mactaverimus ea quæ colunt Ægyptii coram eis, lapidibus nos obruent: Id est, arietes, vitulos, tauros sacrificare debemus, quos cum Ægyptii colant tanquam Deos, abominatio seu abominabile scelus apud illos erit nostrum sacrificium, nec patientur nos jugulare coram ipsis quos colunt Deos; ac propterea nobis est secedendum. Sic omnino dicendum cogitanti conversationem*

aut renovationem animi; Sic profus in molandæ sunt Domino abominationes mundi; id est, quæ mundus colendo reddidit abominabilia, ut sunt honores, delitiæ, divitiæ, fastus & similia quæ coram mundo sacrificare, mundus crederet abominabile, nec quietè sine sacrificio hoc, religiosè persolveri. Quamobrem disjungendi tantisper sumus; atque ex Ægypto seu mundana conversatione, si verè velimus egredi, parandum nobis in deserto verum nostri sacrificium, sive ut illud ipsum identidem confirmemus & renovemus quod jam aliquando cæpimus: sive ut de novo aliquid inchoemus: discamusque magno & volenti animo cum tribus pueris in fornace orantibus: *In animo contrito & spiritu humilitatis suscipiamur, sicut in holocausta arietum & inaurorum, & sicut in millibus agnorum pinguium, sic fiat sacrificium nostrum in conspectu tuo hodie, ut placeat tibi. Vel cum Davide: Cogitavi vias meas, & converti pedes meos in testimonia tua.*

Vide in 1. parte, die 14. Januarii. In 3. parte, Feria 2. hebdomadæ 13. In 4. die sexta Octobris.

Exodi 3.

Dan. 3.

Ps. 118.

FERIA TERTIA DE MODERANDA CVRA NOSTRI officii, ad exemplum Principis Apostolorum sancti Petri,

In diebus illis exurgens Petrus in medio fratrum, dixit, &c. Actuum 1.

VERITAS PRACTICA.

I. PUNCTUM.

Si internis externa sunt temperanda, ut neutrum eorum importunè, & utrumque opportunè sibi cedat.

RATIO EST, Quia sic internis externa sunt temperanda, ut nec ulli eorum præjudicium fiat, nec ulli virtuti.

Sed nisi temperamentum sic fieret, ut neutrum importunè vel utrumque opportunè sibi cedat: alterutri eorum præjudicium fieret & virtuti.

Ergo sic internis externa sunt temperanda, ut neutrum eorum importunè, & utrumque opportunè sibi cedat. Quod cerè ad proximum est perutile.

Haynesove Pars 2.

ERAT ut diximus turba hominum simul serè centum viginti, quos inter præcipui erant Apostoli, & inter Apostolos sanctus Petrus, qui cum meminisset Scripturæ quæ de funesto Judæ casu, deque alio in ejus locum sufficiens prædixerat, sic locutus est omnibus: *Viri fratres, oportet impleri Scripturam, quam prædixit Spiritus sanctus per os David de Iuda qui fuit Dux eorum, qui comprehenderunt Iesum, qui connumeratus erat in nobis, & sortitus est sortem misterii hujus. Et hic quidem possedit agrum de mercede iniquitatis, & suspensus crepuit medius, & diffusa sunt omnia*

Z. z

nia

Ps. 68.

nia viscera ejus. Et notum factum est omnibus habitantibus Ierusalem, ita ut appellaretur ager ille lingua eorum *Aceldamach*, hoc est ager sanguinis: Scriptum est enim in libro psalmorum, fiat commoratio eorum deserta, & non sit qui inhabitet in ea: & Episcopatum ejus accipiat alter. Oportet ergo ex his viris qui nobiscum sunt congregati, test. in Resurrectionis ejus nobiscum fieri.

Sed hæc postrema in sequentem diem, factis modò sit ex illo sermone, quem sanctus Petrus habuit ad omnes fideles congregatos, agnoscere singularem ejus sollicitudinem & curam verè pastoralem, quæ est exemplar illius quam unumquemque par est suo in munere ritè administrando profiteri. Vide & admirare quod neque præceptus fuerit, neque tardus; non statim ut fuerunt congregati, locutus est sanctus Apostolus, sed aliquot dies posuit in recollectione & oratione; neque verò etiam recollectioni tantum indulgit, quin illo ipso tempore de negotio tam utiliter cum aliis ageret, pro ratione sui officii: sicque utrumque sapientissimè temperavit & moderatus est, ut neque nimia eum sollicitudo exteriorum ab interna recollectione impediret; neque nimis continuata recollectio ab officii ministerio retardaret.

O verè dignum Pastorem ovium, qui non modò suos regeret & pasceret, sed quomodo etiam sic unusquisque deinceps sui curam officii gereret, edocuit verbo & facto. Quod ut amplius extendatur & uberius ad praxim revocetur, sic intelligendum est, quod dicitur de officio seu ministerio proprio, ut externa quævis opera sive ad illud spectantia sive ad quidvis aliud, pari sensu & nomine comprehendantur: sicque internis seu spiritualibus exercitiis externa quævis alia temperentur, & ita inter se conveniant, ut neutrum eorum importune, & utrumque opportunè sibi cedat.

Ratio est universalis, & ad plura se preferens documenta, si diligenter expendatur. nã quando agitur de his temperandis, quæ cum sint inter se diversa, temperari debent ut simul conveniant, sic universim loquendo, temperamentum eorum debet fieri, ut neutri parti aut ulli virtuti fiat præjudicium. Quale enim esset temperamentum, si plus uni daretur quàm alteri, contra rationem & virtutem? Quid est temperamentum rei cujuslibet nisi modus & moderatio inter extrema diversa, seu inter excessum aut defectum, quibus res illa cor-

rumpere, nisi tali modo temperaretur? At verò cujus est talem modum adhibere nisi virtutis? aut quomodo concipi poterit modus sine virtute aut virtus sine modo?

Sic præclare sanctus Bernardus discutens per ipsas quatuor virtutes morales seu cardinales, *Quid tam iustitia quam modus*. inquit, alioquin si quid extra modum reliquit, non plane cuique tribuit quod suum est, quod tamen suum ipsius est facere. *Quid tam rursum temperantia, que non aliunde profectò temperantia est nisi quod nil immoderatum admittit?* Sed puto fatere non minus esse fortitudinis cum vel maximè ipsa sit, quæ ab irruentibus vitiis & quasi hinc inde suffocare conantibus, purum illud potenter eruit, & vindicat in quoddam stabile fundamentum boni: sed omne virtutis. Est autem prudentia qua modum du animi neglecti posthabuit um & vitiorum invidia quasi in abditis reclusum & cooperitum, quadam vetustatis caligine prior reperit & advertit: propterea dico tibi à paucis advertitur, quia paucorum prudentia est. Itaque iustitia quarit, prudentia invenit, vindicat fortitudo, temperantia possidet.

Ex quo sancti Patris discursu, manifestè patet, quòd sicut virtutis est modus & temperamentum adhibere, ita nullus erit modus nullumve temperamentum, si vel uni virtuti præjudicetur: quanto minus si pluribus?

II. PUNCTUM.

SED nisi temperamentum interiorum atque exteriorum sic fieret, ut neutrum importune, & utrumque opportunè sibi cedat, alterutri eorum præjudicium fieret & virtuti.

Tria sunt distinctè hic explananda. Primum, quid sit opportunè vel importunè aliquid fieri. Nempe illud est opportunè quod sit suo tempore, suo loco & modo, servatisque aliis circumstantiis, sicut ait Sapiens: *Tempus & responsum cor sapientis intelligit: omni negotio tempus est & opportunitas*. Importunum è contra est, quod sit extra tempus vel locum vel indebito modo, ut *musica in luctu, importuna narratio*, inquit Ecclesiasticus, itemque *Ex ore fatui reprobabitur parabola: non enim dicit illam in tempore suo*.

Secundum inde explicandum est, tunc interna & externa cedere importunè, quando alterutro eorum exercendi perverteatur tempus.

1. de Con-
sid. 8.

i. Cor.

Ecclesi.

Ecclesi.

Ecclesi. 20.

Ecclesi. 3.

tempus vel modus, sine gravi & urgenti causa: quando scilicet vacandum orationi, si tunc vacares studiis litterarum vel externo cuiusvis operi: vel contra, quando ex officio tibi forte incumberet negotiari aliquid; tu relicto negotio velles orare aut studere. Hoc est

1. Cor. 13. *perperam agere, quod vera nescit charitas. Cederent vero sibi opportunè, si tantum uni cederat aliud, quantum utriusque exigit necessitas sive opportunitas & convenientia. Da locum timori Altissimi.* Sic enim ipse ordinat.

Tertium hinc denique deducendum est, quod nisi tale esset interiorum & exteriorum temperamentum ut neutrum importunè, & utrumque sibi opportunè cederet, præjudicium alterutri afferretur & virtuti. Nam eadem planè est utrorumque ratio, atque eadem, quæ sunt aperta & manifesta, licebit alia minus oratio nota cognoscere. Nonne si importunè oratio cederet studio, tunc præjudicium fieret orationi? At verò si cum est opportunum studendi litteris tempus, si non cederet oratio studiis litterarum, nonne etiam præjudicium fieret studiis & literis? Percurre porrò quatuor illas virtutes, quarum est modum & temperamentum afferre rebus, & vide nùm ex æquo violentur, vel quando unum alteri cedit importunè, vel quando non cedit opportunè? Prudentia certè læditur in importuno studendi tempore, quia prudentis est observare tempus. Justitia violatur, quia quod erat debitum orationi vel alteri negotio detrahitur, & injustè studio conceditur. Temperantia corrumpitur quia plus datur appetitui quam ratio postulet. Fortitudo denique enervatur, quia non resistit naturæ depravatæ, quæ se importunè atq; inordinatè proiicit in opus alienum.

Jam verò sit opportunum studendi tempus, sit commoda negotii conficiendi opportunitas, & cuiusvis operi sua vacandi hora: nonne si tum oratio non cederet aut quilibet mentalis exercitatio, non minus læderetur Prudentia, quia non servaret debitum tempus: non minus violaretur Justitia, quia non redderet quod cuiusque suum est; non minus deniq; Temperantia & Fortitudo corrumperentur, quia plus cederent, aut non quantum est satis, resisterent appetitui, quem ratio non minus regere debet, ut id fiat quod opportunitas exigit fieri, quã ne id fiat quod fieret importunè.

O quam pavendè Sapiens, qui postquam

unicuique rei suum esse tempus ostendit, miram hanc adiecit sententiam: *Iustum & impium judicabit Deus, & TEMPUS OMNIS REI TUNC ERIT.* Id est, tunc apparebit quantum momenti esset positum in cuiusque rei servando tempore, quia hinc justus & impius judicabuntur, prout rerum tempus observarint.

III. PUNCTUM.

SIC internis igitur externa sunt temperanda, ut neutrum eorum importunè, & utrumque opportunè sibi cedat; quia fieret alioquin alterutri præjudicium & virtuti; sicque nullum esset temperamentum, sicut nullus est modus aut moderatio sine virtute, quemadmodum nulla est etiam virtus nisi suo modo temperetur inter extrema: unde toties in scripturis illud commendatum; *Non declines ad dexteram neque ad sinistram.* Quod sanè graviter his urget verbis Apostolus: *Testor coram Deo & Christo Iesu, & electis Angelis, ut hac custodias sine præiudicio, nihil faciens in alteram partem declinando.*

Sic aptè sanctus Gregorius: *Pleni superna sapientia discernunt qualiter debeant & ad aliquid vacare intrinsecus, & ad aliquid extrinsecus occupari; ut si forte occulta Dei ordinatione aliquid eis non appetentibus de huius sæculi curis imponitur, cedant Deo quem diligunt, & pro amore ejus intrinsecus solam illius desiderant visionem: pro timore vero ejus, impostam sibi intrinsecus humiliter expleant actionem, ut & vacare Deo appetant ex gratia dilectionis, & rursum curas superimpositas ex conditione expleant servitutis.* Et paucis interjectis sic pergit: *Intrant ad cor suum, & ibi consulunt, quid velis occulta voluntas Dei, seseque subditos debere esse summis ordinationibus cognoscentes, humilians cervicem cordis, iugo Divina dispensationis.* Itemq; in illud Cantorum: *Pone me ut signaculum super cor, ut signaculum super brachium tuum, dilectam animam invitari ait, ut in exteriori actione aque ac in meditatione pro signo habeat & servat Christum suum.*

Sic fusè sanctus Bernardus, in illud etiam Cantorum: *ordinavit in me charitatem, QVOD veritas indicat preponendum, id charius amplectendum, ordo postulat Charitatis. Orantem hominem cum Deo loqui quis dubitet? Quoties tamen inde Charitate iubente abducimur & avellimur propter eos, qui nostra indige-*

gent opera & loquela? quoties p̄ cedit negotiorum tumultibus p̄a quies: quoties bona conscientia ponitur codex, ut operi manuum insudetur: quoties pro administrandis terrenis iustissime ip̄sis super sedem celebrandis missarum solemniss?

Serm. 51.

Tum de se particularim, Patienter avellor ab infœcunda Rachelis amplexibus, ut de Lia mihi exuberent fructus profectuum vestrorum: orare, legere, scribere, meditari & si qua sunt alia spiritualis studii lucra, hac arbitratus sum propter vos detrimenta.

O quanti est meriti Caritas rectè ordinata, cuius operâ fit ut opus externum quantumvis humile & temporale plurimum valeat: & cuius defectu fit, ut opus internum quântumvis sublime & spirituale nihil proficit.

Vide in 4. parte, Feria 4. hebdomadæ 18. Ubi hæc exhibetur Veritas:

Sic est omni negotio tempus & opportunitas, ut nisi adsit tempus & opportunitas, vix ullum fiat negotium.

FERIA QVARTA. DE PERFECTA OBEDIENTIA QVAM Cateri omnes congregati, sancto Petro præstiterunt. Et de nostra reddenda Superioribus.

Oportet ergo ex his viris, qui nobiscum sunt congregati, in omni tempore quo intravit & exiit inter nos Dominus Iesus, testem Resurrectionis eius nobiscum fieri, unum ex istis. Act. 1.

VERITAS PRACTICA.

Qui rationes inquit obedientiæ, rationem quærit suæ inobedientiæ.

RATIO EST, Quia qui rationes inquit obedientiæ, vix obedit nisi videat rationes.

Sed qui vix obedit nisi videat rationes obedientiæ, rationem suæ inobedientiæ quærit.

Ergo & qui rationes inquit obedientiæ, rationem quærit suæ inobedientiæ, quod certè est perniciosissimum.

I. P U N C T U M.

ADMIRATIONE planè dignum est, nulum unum in tanta Congregatorum turba extitisse, qui sancto Petro proponenti hanc electionem resistere, aut ullo modo contradixere! Quàm multi verò multa poterant illi objicere? Nempe ne verbum quidem hac de re à Christo Domino esse factum, tametsi sepius illis post resurrectionem suam apparuit & de Regno Dei, sive de ordi-

nanda Ecclesia disseruit: quæ verò ipse Dominus reliquit Apostolis disponenda, non nisi post acceptum Spiritum sanctum disponenda videtur reliquisse, cum aperte de illo dixerit, *ille vos docebit omnia, & suggeret vobis* Ioan. 4. *omnia.* Cur ergo non illum expectat Petrus? cur in re tanti momenti festinat? cur non expectat aliquot dies quibus ille venturus est, à quo debent erudiri de omnibus! an ita certus est Petrus de psalmi citati intelligentia, ut de plano eius sensu dubitari non possit? Nonne hæc & similia poterant Apostoli sancto Petro referre & objicere, ne quid de hoc negotio concluderetur? Et tamen nullus contra obstitit! nullus ne verbum quidem opponit; sed omnes intellectu & voluntate subiecti, hoc unum volunt quod æquum bonum Superiori visum est S. Petro.

Sic nempe parandum erat; sic parandus erat aditus divino Spiritui per insignem obedientiam, quæ ut esset insignior, sic subjiciendus erat intellectus, nullas ut profus inquirerent rationes cur sic præciperetur, vel cur sic obedi-
rent. Nam qui rationes inquit obedientiæ, rationem

II. PUNCTUM.

rationem quarit sua inobedientia. Quæ certe Veritas si bene intelligatur, multum valere potest ad imitandam illam perfectam Apostolorum obedientiam. Ut autem melius intelligatur, sic videtur ratiocinandum. Qui rationes inquiri obedientiæ, sic paratum se exhibet ad obediendum, ut vix paratus sit obedire nisi reddantur rationes quas inquiri, cur id fiat quod iubetur, vel cur id sibi iubeatur, licet enim forte obediret, etiam si rationes non redderentur, non obediret tamen ex motivo quod vocant formali obedientiæ, sed vel motu naturali vel politica consideratione, vel humano aliquo affectu, quo qui tantum agitur non facit actum christianæ obedientiæ, quæ cum divina gratia debet supra naturam eveli, sicut expressè monet Apostolus: *servi obedite Dominis carnalibus, cum timore & tremore in simplicitate cordis vestri sicut Christo, non ad oculum servientes, quasi hominibus placentes, sed ut servi Christi, facientes voluntatem Dei ex animo, cum bona voluntate servientes, sicut Domino, & non hominibus, scientes quoniam unusquisque quodcumque fecerit bonum, hoc recipiet à Domino, sive servus, sive liber.*

Hæc sunt videlicet motiva supernaturalia quibus moveri debet Christianus & Religiosus, ut Christianè & Religiosè agat, & quibus non videtur permovendum eum qui rationes inquiri obedientiæ. Nam cum rationes illæ, quas inquiri, merè humanæ sint: vel reddentur, vel non reddentur; si reddantur, propter illas tantum obediet, & sic humano tantum motivo movebitur: vel si non reddantur, dolebit se obedire, murmurabit obediendo, nec nisi valde oscitanter obediet, quod certe non est obedire Christianè. Nam si Christo sic obedires, putaresne te obedire? at debes obedire Superiori sicut Christo, aut si non obedis ut Christo, non obedis ut Christianus. *Subiecti estote omni humana Creatura propter Deum: sive Regi quasi præcellenti: sive ducibus tanquam ab eo missis. QVODCVNQUE facitis, ex animo operamini sicut Domino, & non hominibus, scientes quod à Domino accipietis retributionem hereditatis. Domino Christo servite. Quid expressius?*

SED qui sic obediet, ut, nisi videat rationes sua obedientiæ, rationes sua inobedientia quarit.

Quando hoc unum esset malum in eo qui rationes inquiri obedientiæ quod non obediat, etiam si videatur obedire, satis grande esset malum; & satis potens consideratio ad illud evitandum; sed malum malo additur & quidem multiplex. Primò quidem rationes dicitur, & quam volet approbabit vel improbabit. Deinde improbando rationem, simul de superiore iudicabit & detrahet, quod quàm damnosum sit nõ ita pridem supra satis aperte est demonstratum, ubi de peccato ariolandi actum est. Deinde quod extremum est malitiæ, quando non obediet vel cum imperfecte tantum & ad oculum obediet, causas præterdet suæ inobedientiæ, vel suæ fictæ & simulatæ obedientiæ. Hoc enim ipso quò non probat rationes obedientiæ, putat se habere rationes inobedientiæ. Nam cum sibi persuasum & statutum habeat non esse obediendum nisi vila ratione, sicut quando rationem non videbit tunc non obediet, sic cum non obediet, rationem se habere dicit non obediendi, nempe vel quod nullam videat obediendi rationem, vel quod videat oppositam aliquam, ut sibi fingit. Tam facile est etenim fingere sibi rationem, cur nõ obediat quàm improbare rationem quare obediat. Qui porro non nisi visis rationibus obediunt, tam faciles sunt in improbandis rationibus, quàm proclive & naturale est unicuique, suo abundare in sensu, quando præcipue depravata est voluntas, quæ corrumpit iudiciũ & rationem evertit.

Va illis quia in contradictione Core perierunt, inquit unus Apostolus. Hæc est videlicet ejus contradictio contra Moysen, cum sibi rationem finxit non obediendi; quod tam grave scelus fuit, ut, quotquot hujus contradictionis & inobedientiæ fuerunt participes, vivi & spirantes in infernum, terra dehiscente descenderint: Quo d sic graviter describit sanctus Ambrosius: *Immugiens terra in medio plebis scinditur, aperitur in profundum sinus, abripiuntur noxii, & ita ab omnibus mundihuius ablegantur elementis, ut nec aerem haustu, nec cælum visu, nec mare tactu, nec terram contaminarent sepulchro. Sati in te tibi hoc pœnæ est, ad scimen indicandum?*

L. 3.

III. PUN-

Ephef. 6.

I. Pet. 2.

Coloss. 3.

Iudas.

Num. 16.

III. P U N C T U M.

SICigitur, qui rationes inquiri obedientia, rationem quarit sua inobedientia; nec parum grave crimen incurrit, quale est prætere caulam suo peccato, & quasi velle peccare cum causa; aut velle caulam fingere, cur non peccetur, non obediendo ut peccetur liberius.

1. 30.

Va filii desertores, dicit Dominus, ut faceretis consilium & non ex me, & or diremini telam & non per spiritum meum, ut adderetis peccatum super peccatum.

Gen. 3.

CVR præcepit vobis Deus, ut non comederetis de omni ligno paradysi? Audite primum terpeccatis sibilum quo primos nostros parentes est aggressus, in inquirenda scilicet ratione, cur præcepisset Deus ne comederent de fructu vitæ? Noverat enim Serpens callidus quod statim atque induxisset hominem ad inquirendam causam præcepti, tum facile eum avocaret ab obedientia, quia non videndo rationem, cur non comederet, putaret se habere rationem comedendi; sic enim, ut ait S.

1a Ps. 70.

Augustinus, dum circa rationem præcepti & obedientia secum meditabatur, dicere poterat, si bona est arbor, quare non tango, si mala est quid facit in paradiso; & hinc fortasse periit, ut videas quam sit cavenda talis inquisitio.

Rectissime autem idem sanctus Augustinus ibidem observat, in eo vel maxime possum fuisse primum illud præceptum & merum obedientia, ut ignorata causa, nec inquisita ratione præcepti, simpliciter obediret, quia jubebatur, quia Dominus erat qui jubebat, & servus homo cui jubebat: hæc tota causa quia servus es o homo. Quia si parva videtur esse causa, dedignaris esse Dei servus. Velle sine hoc dedignari? An te pudet esse Dei servum? an te pudet ei obedire quia ille tuus est Dominus, tu eius servus? Cave ergo ne inquiras rationes obedientia, nam sic aliud quæres ut obedires quam quod ille est Dominus, & tu servus. Ego Dominus diligens iudicium, & odio habens rapinam in holocausto. Hoc est unum, quod maxime diligit in obedientia nempe subjectum iudicium: hoc est quod holocaustum facit vel rapinam in holocausto, prout datur vel negatur iudicium, id est, prout rationes præcepti non quærentur vel quærentur. O quam frequens & crebra est in hoc holocausto rapina!

1s. 61.

Vide in 1. parte, Feria 5. hebdom. in Adventu. In 3. parte, de voto obedientia. In 4. Feria 4. hebdom. 15. Ubi habetur hæc Veritas:

Nihil est in abnegatione rationabilius, quam quod in illa videtur minus rationabile;

FERIA QUINTA.

DE UNANIMI CONSENSU DISCIPULORUM in electione duodecimi Apostoli: Et de nostro similiter Procurando.

Et statuerunt duos, Ioseph qui vocatur Barsabas, qui cognominatus est Iustus, & Matthiam, Act. 1.

VERITAS PRACTICA.

Qui sensu suo privato, sanioem se aliis putat, sano se privat sensu.

RATIO est, quia sano se privat sensu, qui sic de rebus sentit & iudicat, ut soli proprio fidat iudicio.

Sed qui sensu suo privato sanioem se aliis putat, sic de rebus sentit & iudicat, ut soli proprio fidat iudicio.

Ergo is sano se privat sensu. Et dum se solum bene sentientem putat, solus est qui non sentiat malum suum, quod cerè est deplorandum.

I, PUN-

I. PUNCTUM.

Luc. 12.

CONSIDERANTI quam faciles essent Apostoli, etiam praesente Domino, ad contentiones & emulationes, mirum omnino videri poterit, quam sint modò inter se & cum aliis congregatis unanimes & idipsum sentientes. En duo tantum ex turba centum viginti hominum, statuuntur, quorum unus eligatur in duodecimum Apostolum, & nullus contra pro se vel pro alio contendit, nullus refragatur, nullus ne verbum contra obijcit; sed omnes tam unanimi consensu conveniunt in unum atque idem, ut jam de illis dici possit quod postea scriptum est, *multitudinis credentium erat cor unum & anima una.* O quam evidenter apparebat inter eos ille esse qui habitare facit unus moris in domo! Iam perfectò lentiebant quod oraverat Christus Dominus, *ut omnes unum essent sicut pater in filio, & filius in patre.* Sic denique aptius disponendi erant ad ampliozem Spiritus sancti receptionem, ut de his canit Ecclesia, *invenit eos concordés Charitate, & collustravit eos inundans gratia Deitatis.* Sicut enim anima non infunditur in corpus nisi organis omnibus aptè dispositis; sic planè Spiritus sanctus dum ex pluribus unum mysticum corpus facit quod inhabitet, requirit omnes inter se aptè coherentes; & quò facilior ad communem eris consensum, eò facilis quantà quantà voler infundere donorum Author, & recipies & conservabis.

Act. 4.

1.67.

1.17.

suum diversitate, sic sibi fidere in judicando, ut sibi soli velit fidere? Nonne hoc est quod scripturae toties monent: *Ne imitaris prudentia tua: ne sis sapiens apud te metipsum.* V. *Qui sapiens est in oculis vestris.* QVI *confidit in cor. II. 5.* *de suo stultus est.* SALVE ubi multa consilia VLA Pr. 28. *stulti recta in oculis eius, qui autem Sapiens est, audit consilia.* VIDISTI hominem sapientem sibi *videri: magis illa spem habebit insipiens.* Nam ut alibi jam dictum est, saltem insipiens, qui se talem agnoscit, sibi diffidit & caver; sed sapiens qui sibi videtur ita sapiens, ut non putet egere alterius consilio, sua se perdit sapientia: atque ut optimè ait sanctus Bernardus: *illi omnia desunt qui nihil sibi deesse putat.*

Proo. 3.
II. 5.
Pr. 28.
11.
12.
26.

Quod & de se Salomon sic aptè expressit; dixi, *sapiens es factus, & ipsa longius recessit à me: multò magis quam erat.* & *altra profunditas, quis inveniet eam?* Quasi diceret, nò est unius privati hominis sic posse sapienter de rebus judicare, ut suo soli fidat iudicio: nimis alta rerum profunditas, ut eas unus investigare possit: & quo propius se accedere ad intimam rerum notionem crederet: eò ipsa rerum notio longius ab illo recederet. Unde evidenter patet quod sanus ille sit sensus qui sic de rebus sentit & judicat, ut soli suo non fidat iudicio. Atque ita ex consequenti qui sic suo fudit ingenio, ut non aliter de rebus sentiat quam ut ipse solus sentit & judicat, sano se hoc privat sensus, pleneque aliud nihil restat nisi ut in sanus aut insensatus dicatur. *Nos insensati!*

Sap. 5.

II. PUNCTUM.

SED qui suo privato sensu saniozem se alius putat, sic de rebus sentit & judicat, ut soli proprio fidat iudicio.

In hoc enim est privatus sensus, ut nihil commune cum aliis habeat, diciturque proprium iudicium & consilium, de quo sic egregiè & aptè ad rem nostram sanctus Bernardus: *Lepra. Sermon. 3. in proprii consilii eò perniciosior quo magis occulta: Resurr. & quanto plus abundat, tanto sibi quisque sanior Dom. esse videtur.* Hac illorum est qui Zelum Dei habent, sed non secundum scientiam, sequentes errorem suum, & obstinati in eo ita ut nullis velint consilii acquiescere. Hi sunt unitatis diviores, inimici pacis, Charitatis expertes, vanitate tumentes, placentes sibi, & magni in oculis suis, ignorantes Dei iustitiam, & suam volentes constituere. Et quia maior superbia quam ut unus ho-

no

mo toti congregationi iudicium suum praeferat, tanquam ipse solus habeat Spiritum Dei!

Quae sancti Patris dicta sufficienter quidem ad iudicandum quis sit privatus sensus, & quis in genere sic sentiat: sed te in particulari forsitan, minus inde talem esse cognoscet, quasi non sentias tot mala quorū enumerat. At verò hoc unū attende quod refert unde alia possis timere, nempe occultum hoc esse malum, & eo magis damnosum quo est magis occultum.

III. PUNCTUM.

Quisquis igitur sensu suo privato saniores se alius putat, sano se privat sensu, qui vel in eo maxime agnoscitur esse sanus, si quis de rebus ita sentit & iudicat, ut non soli suo fidat iudicio: Aut è contra si quis sic sentiat, ut sibi soli credat & confidat, tam verè sano se ille privat sensu, quā verè privatus est eius sensus. Quod quàm sit damnosum & cavendum, præterquam quod jam satis visum est, tum verò amplius discite ex sanctis Patribus, quos inter sanctus Basilii in illud Itajæ: *Et restituam Consiliarios tuos sicut antiquitus: SACRA*, inquit, *quædam res est consilium, voluntati unio, fructus dilectionis, humilitati insigne. E diverso intolerabile est superbia argumentum, existimare se nullius egere consilio, sed sibi uni attentum esse, quasi solus possit sibi consilio decernere quæ optima sunt. Et in regulis brevioribus, non est rationi consonum, si quis in omnibus, suo stare velit iudicio: nec periculo aut contumacia suspicione caret, in congregatione multorum, nolle majoris partis sententia acquiescere.* Sanctus item Am-

If. 1.

9. 523.

brosius, *Negligere bonorum iudicia, vel arrogantia vel dissolutionis est: quorum alterum superbia adscribitur, alterum negligentia.* Integram hac de re Cassianus collationem habet, ubi hæc inter alia satis quidem vulgata, sed nunquam satis perpensa: *Nullo alio vitio tam precipitem Diabolus monachum pertrahit ac perducit: ad mortem, quàm cum neglectis consiliis seniorum, suo iudicio persuaserit definitionique confidere.* Sanctus quoque Dorotheus: *Cum subiecti simus multis passionibus, prævisque affectibus, nostro iudicio non debemus omnino fidere: quando enim norma vel regula curva est & inflexa, nunquam quod secundum eam dirigitur, rectum efficitur sed distortum.* Sanctus verò Bernardus hoc de se proficitur: *Amor privatus aufert mihi verum iudicium: Idcirco parum mihi credo de meipso ut potest homini mendaci, timens ne si meipsum iudico, mentiatur iniquitas sibi.* Author denique libri de Imitatione Iesu: *Quis est ita sapiens qui omnia scire plene potest, ergo non nimis in sensu tuo confidere: si bonum est tuum sentire, & hoc ipsum propter Deum dimittis & alium sequeris, magis inde proficies.*

Iam verò tu homo privati sensus & consilii quid sentis de sensu horum Patrum? Rectè ne illi contra tuum privatum sensum? Male tu ergo contra illos hunc retinebis: neque deinceps, tantum communi aliorum hominum sensui repugnabis, sed ipsis sanctis patribus, ipsi sacrae scripturae, ipsi denique Christo, qui se, ubi plures essent congregati, promittit in eorum affuturum medio, non ubi solus esses. Vide supra in hac parte, Sabbato Septuagesimæ.

FERIA SEXTA. DE FERVENTI ORATIONE DISCIPULORUM: Et de nostra consimili, ad petendum lumen in dubiis.

Et orantes dixerunt, Tu Domine quicorda nosti omnium, ostende quem elegeris ex his duobus, unum. Act. 1.

VERITAS PRACTICA.

Erranti in dubiis & non oranti, nulla est erroris excusatio.

RATIO est, quia tota excusatio tum peti posset vel ab ignorantia vel ab aliqua rei difficultate. Sed non orantis Deum in dubiis, nulla est ignorantia vel difficultatis excusatio.

Ergo

Ergo neque erroris tum commissi. Quod pauci tamen advertunt, licet sint multi qui errent.

I. PUNCTUM.

I AM supra visum est, ex quo tempore simul congregati fuerant Discipuli, expectantes Spiritum sanctum, omnes unanimiter in oratione perseverasse. Nunc vero considerari potest attentius, triplex eorum orationis genus. Primum quidem universim orabant variis illis modis qui ab Apostolo describuntur dum ait: Implemini spiritu sancto loquentes vobismet ipsis in psalmis, & hymnis, & canticis spiritualibus, cantantes in cordibus vestris Domino, & gratias agentes semper pro omnibus, in nomine Domini nostri Iesu Christi Deo & Patri. Et rursus; Obsecro, inquit, primum omnium fieri obsecrationes, orationes, postulationes, gratiarum actiones pro omnibus hominibus.

Deinde vero habebant diutius in uno ex his orandi modis, postulantes ardentissimè adventum Spiritus sancti, quem quidem non ignorabant venturum ex promissione Domini, sed cum nescirent tempus, illud urgebant vehementius sicut antiqui Patres adventum Christi: atque eorum precibus forte est acceleratus Spiritus ille Divinus, qui se idcirco vult expectari & orari ut se abundantius communicet. O quæ illorum desideria! quæ suspiria!

Denique, si quid interea præsentius & particularius occurreret de quo dubitarent & ad quod perficiendum, opus esset divino lumine, tum illud unanimiter obsecrabant, ut patretur hac electione duodecimi Apostoli pro quo orantes dixerunt, Tu Domine qui corda nosti omnium, ostende quem elegeris ex his duobus unum, accipere locum ministerii huius & apostolatus de quo prævaricatus est Iudas, ut abiret in locum suum. Et dederunt sortes eis, & cecidit fors super Matthiam. & annumeratus est cum undecim Apostolis. Qua de re in ipsius sancti Martini festo dictum est fufius. Nunc vero expende accuratè, quàm sit necessarium sic orare in dubiis & difficultatibus, cum alioquin ut habet proposita veritas: Errantis & non orantis, nulla sit erroris excusatio.

Ratio est apertissima, quod si quæ tum prætendi potest excusatio, maximè videatur peri ab ignorantia & summa quadam rei difficultate; nam quandoquidem ut supponitur, res

est ita dubia ut in illa erres, & ita difficilis ut eam non conficias, quid est aliud quod ab errore vel ab omissione te excuset nisi rei ignorantia vel difficultas? si enim res plana esset & facilis, aut non errares aut te ab errore non excusares. Si non venissem, inquit Dominus, & locutus fuisset eis, peccatum non haberent, nunc autem excusationem non habent de peccato suo. Quasi diceret, quæ duo poterant illos excusare, ignorantia & difficultas, per me sublata sunt, nempe ignorantia per doctrinam, & difficultas per gratiam; atque ideo nihil illis superest, quod excuset. Sic & Apostolus, propter quod inexcusabilis es, homo omnis qui iudicas, in quo enim iudicas alterum, teipsum condemnas, eadem enim agis quæ iudicas. Id est, ostendis te non ignorare mala quæ tu facis, cum illa ipsa iudices & condemnes in aliis, ac proinde inexcusabilis es sicut qui sciens & volens facit malum. An putas istum excusari qui scienter peccet? Si te ergo putas excusatum, inde est quia peccas ignoranter.

II. PUNCTUM.

SED non orantis in dubiis nulla est talis ignorantia nec ullius difficultatis excusatio.

Nam cum orando impetrare potuisset Spiritum sanctum, qui lumen in dubiis & robur in difficultatibus impertisset, profectò quantumque ignores id in quo erras, aut quantumque labores in agendo: nulla est excusatio ignorantie vel difficultatis. Tum enim est voluntaria & affectata quodammodo ignorantia & difficultas, cum sine ullo negotio utramque pervincere potuisses. Deum non invocaverunt, illic trepidaverunt timore ubi non erat timor, Quid enim difficultatis in orando? An vero ignoras tibi esse orandum Deum maximè in dubiis & difficultatibus, aut quomodo sit tum orandus? Audi Davidem: Invenit servus tuus cor suum ut oraret te, Id est, invenit in corde quid oraret. Hic etiã aptè quod sanctus Augustinus: Deus impossibilia non iubet, sed iubendo monet & facere quod possis & petere tura & quod non possis, & adiuvat ut possis. Quam facile autem petendo obrineatur Spiritus sanctus, vel ex his Christi Domini verbis collige: Si vos, inquit, cum sitis mali, nostis bona data dare filiis vestris: quanto magis Pater vester de Cælo dabit Spiritum bonum petentibus se? ò qualis promissio tanti boni! ò quanta est orationis potestas,

potestas, quæ illud promereretur! Sed ô qualis
quantaque recordia non orantis tale bonum,
quod est oranti promissum!

III. PUNCTUM.

ERGO erranti in dubiis & non oranti, nulla est
erroris excusatio. Nam cum erroris excusa-
tio vel ab ignorantia vel à difficultate peti-
posset, nulla autem, si orasses, ignorantia vel
difficultas superfuissent, quid restat quod ex-
cuses? At verò multa sunt quæ te accusent,
nempe orandi & impetrandi facilitas: erro-
rum gravitas & multitudo quæ orationis de-
fectu proveniunt; orationis cõtinuæ & nun-
quam cessantis toties repetita in Scripturis
commendatio; Sanctorum Patrum exempla

& consilia; motus interni Spiritus sancti; alia
que innumera quæ te negligentia vel mali-
tia tam aperte acculant, ut nihil restet quam
deplorare præterita, & in futurum seridè per-
spicere, quod ait Sapiens: *In omnibus deprecare Eccles. 37.*
Altissimum ut dirigat in veritate viam tuam.
Et quod Apostolus: *In omni oratione & obse-* Phil. 4.
ratione, cum gratiarum actione, petitiones vs-
tra immotescant apud Deum.

Vide hic etiam libri 3. de Imitatione Chri-
sti caput tricesimum octavum; ubi de Moyse
semper recurrente ad oraculum & ad orationem,
& de Josue decepto à Gabaonitis quod
eo non recurrisset.

Quæ plura verò de oratione desideres, ha-
bentur supra, Dominica 5. post Pascha, & se-
quenti Feria Rogationum.

S A B B A T O.
IN VIGILIA PENTECOSTES.
DE PERFECTA DISCIPVLO RV M,
Et nostra Resignatione ad recipiendum
Spiritum sanctum.

Et cùm compleverentur dies Pentecostes. erant omnes pariter in eodem loco. Act. 2.

VERITAS PRACTICA.

Nemo paratior ad omnia Dei dona recipien-
da, quàm qui ad nulla sibi danda æquè para-
ratus est.

RATIO EST, Quia nemo paratior ad omnia
Dei dona recipienda, quàm qui donantis vo-
luntatem spectat potius quam donum eius, aut
suum commodum.

Sed qui ad nulla sibi danda dona æquè paratus est
atque ad omnia recipienda, spectat potius vo-
luntatem donantis quam ipsius donum, aut
suum commodum.

Ergo nemo paratior ad omnia Dei dona recipien-
da, quàm qui ad nulla sibi danda æquè para-
tus est: & qui possit perinde dicere ut recipiat
vel non recipiat: paratum cor meum Deus:
paratum cor meum.

2f. 56.

I. PUNCTUM.

CUM nescirent Discipuli, quo præcisè
die quæve hora Spiritus sanctus descen-
deret, sic eum expectabant omni hora,
ut æquè essent parati ad eum jam jã recipien-
dum si adveniret, ac diutius expectandum
si adventum retardaret. Iam penè decem
in illa suspensione animi fluxerant dies, &
nullus eorum conqueritur, nullus se domo
submoveret, ac ne quidem cubiculo ubi cõgre-
gati erant: sed omnes pariter sive unanimiter
consistunt in eodem loco, in eadem mente, in
eadem positione corporis & animi, quam de-
cebat eos, qui toti p̄debant à vultu & volun-
tate Dei. Non antevertunt tempus egrediendi
foras sicut Saul; non definiunt dies expectan-
di divini auxilii sicut Betulitas; nec velut pa-
rentes Tobia junioris nimiam filii deplorant
moram; sed hoc unum agunt, hoc unum cogi-
tant: ut nihil agant aut cogitent nisi quod
purè

Pl. 3
Pf. 7

If. 4

Luc. 12.

purè velit Deus. Sunt vigiles illi servi quos Dominus ita descripsit, ut succincti lumbos, & lucernas in manu tenentes, expectarent de nocte Dominum suum ut, quando veniret & pulsaret, confestim illi aperirent.

Hæc erat proxima eorum dispositio in perfecta quam vocant Resignatione animi: & hæc erat perfecta eorum resignatio, sic æquali mentis statu consistere, ut vel expectarent diutius, vel reciperent quantocyus Spiritum sanctum, prout vellent aut nollet se illis communicare. Sic proinde nos ad eorum exemplum, sic ad utrumque semper parati simus, ut nunquam magis velimus quod velit Deus, quam nolimus quod nolit. Quidquid aliud paraveris, *Nemo paratior ad omnia Dei dona recipienda, quam qui ad nulla sibi danda æquè paratus est.*

Ratio quæ affertur continet documentum vitæ spiritualis eximium, quod spectat ad perfectionem resignationis, quæ est proxima, Deo bene juvante, dispositio ad omnia Dei dona recipienda: nempe ut spectemus magis Deum donantem, quam ejus dona. Hoc enim non modò est nobilitus & excellentius, sed magis intimum, & ut vocant, essentialè ipsi resignationi sive præparationi, quæ in eo præcipuè sita est, ut nos totos integre & perfecte subdat Deo, nihil ut supersit quod nostrum reputemus & spectemus, sed toti quodammodo in divinum mutari beneplacitum, hoc unum cogitemus, velimus & suspiremus quod ille. *Et nunc quæ est expectatio mea: nonne Dominus? Et substantia mea apud te est. Quia inflammatus est cor meum. & renes mei commutati sunt: & ego ad nihilum redactus sum & nescivi. Ut in mentum factus sum apud te: Ego semper tecum. Topuisti manum dexteram meam, & in voluntate tua deduxisti me. &c. um gloria suscepisti me. Quid enim mihi in Cælo? & à te quid volui super terram? Defecit caro mea & cor meum: Deus cordis mei & pars mea Deus in æternum. Hoc est unum spectare Dominum, hoc est esse resignatum, hoc est esse paratissimum ad omnia Dei dona: hic est animus quem maxime Deus respicit. Hic est homo de quo ait, ecce servus meus suscipiam eum, electus meus, complacuit sibi in illo anima mea, dedi spiritum meum super eum. O qualis animæ nostræ status, in qua sibi complaceat ipsa Dei anima! in qua suæ beatitudinis aliquod velut incrementum inveniat!*

Ps. 38.
Ps. 72.

If. 42.

II. PUNCTUM.

SED qui ad nulla sibi danda dona Dei, æquè paratus est, atque ad omnia recipienda, ille est qui spectat potius donantem quam ipsius donum aut ullum suum commodum.

Nam cum dona spiritualia & cœlestia sint præcipua bona, & quæ justius atque avidius desiderari & recipi possint: profectò qui ad nulla recipienda æquè paratus est, atque ad omnia, prout dare vel negare voluerit Deus, sic se indicat purè spectare divinam voluntatem supra quidvis aliud: quandoquidem illa bona superant dignitate & utilitate cætera omnia: dummodo scilicet, ut supponitur, id faciat non ex negligentia vel incuria, sed ex intuitu divini beneplaciti quod pluris facit quàm suum bonum, etiam spirituale & æternum. Sicut supra dictum Beatos in cælo magis gaudere, quod divina in ipsis voluntas impletur, quam quod beati sunt, unde sunt tam còtenti in novissimo atque in primo loco, ut ait S. Bernardus. Hic est excellentissimus perfectæ resignationis actus, qui tantopere celebratur in sancto martyre Laurentio, non quod tantum paratus fuerit pati cum Xisto Pontifice, sed potius, id a vidè cum expeteret, tam paratus fuerit ad minimè patiendum cum eo, quia sic voluntas Dei ferebat, quàm ad martyrium lubeundum.

In homine sæculari & minus perfecto, perfectionis studium esset, magna semper velle agere, & magna pati: in homine verdè perfecto, imperfectionis nota esset sic velle magna semper agere vel pati, ut non æquè parva vel nulla velit pari aut agere, prout purè Deus ordinavit. *Pondus æquum voluntas eius*, inquit Sapiens, id est, voluntate divina sic pòderantur à sanctis omnia, ut sive parva sive magna sint, sint tamen illis æqua & æqualia, quia unam Dei respiciunt voluntatem. Vel sic: sicut pondere suo referuntur omnia quocunq; feruntur: ita sanctorum pondus est divina voluntas, quæ ipsis videtur tã æqua & sancta in omnibus, ut eò indifferenter ferantur quo divina voluntate feruntur. Sic rursus dicuntur Beati sic colere divinam voluntatem, ut si talis esset Dei voluntas, cælum defererent non modò ut terras iterum repeterent, sed in ipsas purgatorii vel æterni damnatorum ignis pœnas descendere, dicerentq; cum Iobo, *Dominus dedit,*

Tr. de dilig. Deo
c. 7.Vid. l. 2.
de Imit.
Ch. c. 9.

Prov. II.

dedit, Dominus abstulit, si nomen Domini benedictum: sed tantò id gloriosius & magnificentius dicerent supra lobum, quàm cœlum terræ præstat. O Divinas sanctorum mentes! quam longè ab his absumus, qui terrenum nescio quid vix patimur nobis negari, cum cœlum ipsùm pro Deo deferendum esset!

III. PUNCTUM;

Nemo ergo paratior ad omnia Dei Dona recipienda, quam qui ad nulla sibi danda aequè paratus est. Quia sic purius Deum respicit, sic donantem potius quàm dōna spectat: sic perfectius Deo subicitur & unitur, quæ perfecta subjectio capaciorem & paratorem Deo recipiendo facit animam, cui propterea dicitur: *Dilata os tuum & implebo illud.* Id est, ut interpretatur sanctus Augustinus, *angustias pateris in te, desere te ipsum, ut in me transeas, sic que dilataberis ut magis implearis.* Quod & expressius idem Regius Platēs: *Doce me, inquit, facere voluntatem tuam quia Deus meus es tu, Tu verò statim subdit, spiritus tuus bonus deducet me in terram rectam; Quasi diceret, statim atque me ad voluntatem tuam comparavero, spiritus tuus me sibi comparabit & acquirere.* Itemque alibi luculentè; *Auferes spiritum eorum & deficient, & in pulverem suum revertentur. Emittes spiritum tuum & creabuntur & re-*

Psf. 80.

Psf. 142.

Psf. 103.

novabis faciem terra, Tum enim auferetur spiritus noster & deficit, cum perfectè subicitur Deo; at loco nostri spiritus, divinus ille substituitur qui replet vasa vacua; & cui potius deficient vasa quam illè vasis, sicut de oleo Elizæi narratur.

Offa arida audito verbum Domini; præclara est figura apud Ezechielem. Vide locum, & illud maxime annota quod dicitur, *A quatuor ventis veni spiritus.* Sic enim mystice à quatuor ventis super nos invocatur & venit sanctus Spiritus, id est per quatuor motiva representata per quatuor mundi partes unde quatuor principales venti perflant, & continentur in hymno de Spiritu sancto: Sic enim primò venit velut ab oriente per beneficia cōmemorata: *Veni Creator spiritus, &c.* Deinde secundo & tertio versu velut à meridie per Charitatem: *Qui paracletus diceris, &c.* Tum verò quarto versu velut ab occidente per infirmitates & peccata nostra: *Accende lumen sensibus, infirma nostri corporis, &c.* quinto denique versu velut à septentrione, propter hostes, *Hostem repellas longius, &c.* Atque hæc ardentè, constanter & pure propter Deum, nihil aliud postulando quam quod ipse velit, & quia sic ipse vult ut postules. Nihil in vacuo natura operatur; at contra, tota est in vacuo gratia; *Vt non gloriatur omnis caro in conspectu eius.*

Ezech. 37

1. Cor. 1.

HÆC HEBDOMADA, sic pergetur in historia Actuum Apostolorum, ut inde diebus singulis manifestentur septem Dona Spiritus sancti, totidemque ex illis erunt Veritates.

DOMINICA

PENTECOSTES.

DE MISSIONE SPIRITVS SANCTI.

Et de Dono Sapientie.

Et factus est repente de Cœlo sonus tanquam advenientis spiritus vehementis, & replevit totam domum; uli erant sedentes. Et apparuerunt illis dispersæ lingue tanquam ignis, sediteque supra singulos eorum: Et repleti sunt omnes Spiritu sancto, & ceperunt loqui variis linguis, prout spiritus sanctus dabat eloqui illis. Act. 2.

VERITAS